

A ZENE LEHET MINDENKIÉ

Az egyre erőteljesebb zajözönben megkeményedtek a dobhártyák és megkeményedtek a lelkek. Hangos az utca és harsány zene szól a boltban, a fodrásznál, a kávézóban, de a telefonból is, míg kapcsolásra várunk. Különböző magasságú hangokat hallunk. Népszerű dallamok át és széthangszerelve. De zene ez? Eredetileg alkothatta Beethoven (kezdetben kizárólagos telefonzene a Für Elise) lelkünkön leperreg akár viaszrétegről az esőcsepp. Nem érezzük az igazi muzsikát sem lélekünnepnek. Nem is érezhetjük, mert az igazi zene is egy nyelv, amelyet értenünk kellene. A zene, amely strukturált, akár az építőművészet, s ugyanakkor, e struktúrák által erőteljes érzelmeket közvetít. Leonard Bernstein televíziós zenei ismeretterjesztő előadásaival élvezetesen vezetett be bennünket a zene varázslatos birodalmába. Sajnos, kevés követője akadt. Fellegi Ádám, a nagyszerű zongoraművész e kevesek egyike. Játékában nemcsak koncerttermekben, de pár évvel ezelőtt a képernyő előtt ülve is gyönyörködhattunk.

Véget értek a sorozatok, a nagy koncertek is megritkultak, ám a művész még sincs szereplés és közönség nélkül. Lakáskoncerteket ad. A nagy zene szerzők, Beethoven, Mozart, Bach, Brahms, Liszt zongoraműveit játssza, természetesen ismertetésekkel. Lakásában egy gyönyörű Steinway és egy még gyönyörűbb Bosendorfer. Vasárnap délelőtt 11 és délután három órakor ezeken a hangszereken csendülnek fel a másutt koncerttermekben is ritkán hallható dallamok, így J. S. Bach Goldberg-variációi, a Das Wohltemperirte Klavier, vagy Liszt Faust-tematikát megszólaltató h-moll szonátája.

Az első szobakoncert 1993. május 14-én volt, azóta évente ötven-hatvan alkalommal gyűlt össze a közönség, hallgatva a zenét és a hozzá fűzött magyarázatot. Egyszerre hatvanan fémek el. Ha ezernyolcszázán akarják meghallgatni a műsort, akkor Fellegi Ádám harmincszor játssza el ugyanazt. „Délelőtt 11-kor más melléütéssel játszom mint délután háromkor, és a szöveg is mindig más.” A közönség hálás a csodálatos muzsikáért, a szívélyes, baráti hangért, jönnek a szülők és jönnek a gyerekek. Zenét hallgatni, igazán.

Fellegi Ádám nemcsak zongoraművész, a zene kivételes örömeibe bevezető pedagógus, de ő a Terézvárosi Művelődési Közalapítvány kuratóriumának elnöke. Mint mondja, azért választották őt, mert pártokhoz nem kötődő személyiséget kívántak megbízni ezzel a feladattal.

Ez a közalapítvány az önkormányzat több évtizedes művelődési tevékenységét folytatja. Nem az önkormányzat fizeti közvetlenül a nyílt órákat az iskolában, a zeneiskolák hangversenyait vagy az idősek klubjában tartandó különböző rendezvényeket, hanem azt a pénzt, amit erre szánnak - körülbelül negyven millió évente - azt beteszik egy alapítványba. „Ennek vagyok én társadalmi elnöke. Pályázatokat frunk ki, ahova iskolák, óvodák, értelmi fogyatékosok otthonát, de magánszemélyek is jelentkezhetnek. Munkánknak az a lényege, hogy elő akarjuk segíteni az ingyenes vagy jelképes belépődíjas rendezvényeket. A kultúrából való részesedés nem lehet pénzüggő. A Terézváros szerény kerület. Az emberek többségének pénz gyógyszerekre és gázszámlára kell. Vannak persze tehetősek is. De mi azt szeretnénk, hogy mindenki, akit érdekel a kultúra - pedagógusok, nyugdíjasok, munkanélküliek - hozzájuthassanak. Én nagy örömmel veszek részt ebben a munkában.”

Felhívás

KUNKOVÁCS LÁSZLÓ Balogh Rudolf-díjas fotóművész „A HORTOBÁGY MELLYÉKE” (Veres Péter szülővidékén) kiállítása megnyílt 1997. november 28-án, a Veres Péter emlékkiállítás részeként a Petőfi Irodalmi Múzeumban Budapest, V., Károlyi Mihály u. 16. A kiállítás megtekinthető: 1997. február 28-ig hétfő kivételével 10-től 16 óráig.

A fénykép fénynyel írt valóságlenyomat. Ha megőrizzük a régi fotókat, az előző generációt tiszteljük meg. Fényképezni csak jelen időben lehet, a múlt és a jövő között a fogalmi gondolkodás csaponghat szabadon. A festő is megteheti ezt, de fantáziaképet hoz létre. A fényképezés korlátjának tűnik az egyidejűség, pedig ez az erőssége, ettől dokumentum, ezért hiszünk neki.

Nem csupán emlékezni akartam, amikor az 1970-es évektől vissza-visszajártam a Hortobágy mellé, ahol egykor Veres Péter regényeinek szereplői éltek. Balmazújváros mai valósága érdekel, műfajom erre kötelez. Azt a Gyepsort, azt a kondást, azt a napszámost már nem találhattam meg, de a Kadarcs utcában olyan pásztorra bukkantam, aki - ha a pusztáról beszélt - felért a költészettel.

Csak az iskolás történelem tagol fejezetekre és zár le mereven egy korszakot, az élet hosszú átfedéseket teremt. A mostani Balmazújváros is teli van értékekkel, a regényalakok leszármazottai éppúgy szeretni való emberek. Ha azt látjuk, hogy zaklatott korunkban elbizonytalanodnak: segítenünk kell, meg kell erősítenünk őket önismeretükben. Veres Péter is ezt tenné.

(Kunkovác László)

Közlemény

25 éve jelenik meg a Honismeret, a Honismereti szövetség folyóirata. A szerkesztőbizottság tagjai: Andrásfalvy Bertalan, Bartha Éva, Bencze Géza, Csorba Csaba, Havassy Péter, Kanyar József, Kovács Dániel, Selmeczi Kovács Attila, Székely András Bertalan. Szerkeszti: Halász Péter.

Hír

A Magyar Szociológiai Társaság 1997. évi közgyűlését és Elméleti örökség és szakmai megújulás című konferenciáját 1997. november 28-29-én tartotta Debrecenben. A szakosztályok munkáját megelőzően Ferge Zsuzsa: „És mi lesz, ha nem lesz... Az állam és a civilizációs folyamat” címmel, Kolosi Tamás: Struktúrákutatás - ideológiakritika és szaktudomány címmel, Csepeli György: Értelmiségi panel, Kemény István: „Konfliktus és egyetértés” címen tartottak előadásokat.